

Surtsey, az ötvenéves sziget

Izland szigete talán leginkább a vulkánok járulékos tevékenységeiről híres; a lenyűgöző forró tavairól, termálfürdőiről és a vadregényes tájairól. No meg, ugye nem utolsósorban a vulkánjairól, amik, ha másként nem, hát a légiforgalom ellehetetlenítése okán kerülnek be a hírekbe, így például az Eyjafjallajökull vulkán 2010-ben.

A vulkanikus tevékenység persze nem áll meg a sziget határainál, a tenger mélyén is gyakran tombolnak a természet erői, de azt nem nagyon látjuk. Esetleg csak az onnan kipattanó földrengésekből értesülhetünk arról, hogy a törésvonal mentén új föld születik. 1963-ban viszont egy tengermélyi kitörés elérte a felszínt és új sziget született.

Az Isleifur II halászhajó onnan nem messze, a **Westmänner sziget** partjainál vetette ki a hálót, amikor 1963. november 14-én reggel füstfelhőt vettek észre déli irányban. Egy darabig figyelték a rádióforgalmazást, hogy jelent-e valaki vészhelyzetet a közelben, de mivel ez nem történt meg, rutinos izlandiként egy új sziget születését jelentették be a rádión. Három óra elteltével már egy helikopter körözött a helyszín fölött, Sigurdur Thorarinsson geológus foglalta össze az eseményeket: *„A helyszínen a tenger 120 méter mély, de két kráter is kimagasodott a vízből, és mindkettő ontotta magából a lávát.”*

1968-ben már csak az egyik kráter *„maradt talpon”*, a másikat gyakorlatilag elmosta a tenger. A másik már egy 2,7 négyzetkilométeres szigetet hozott létre a kiömlő lávából, mely a **Surtsey** nevet kapta, egy fekete – és az északi mitológiákban kísértő – tűzóriás után. Ritkán hullik a biológusok és geológusok ölébe egy ekkora lehetőség, hogy egy sziget születését és annak természetes *„benépesülését”* figyelemmel kísérhessék, hát itt éltek vele.

A szigetre csak nagyon különleges engedéllyel rendelkező kutatók léphetnek csak, de csak abban az esetben, ha meggyőződtek róla, hogy nem hurcolnak be a szigetre betolakodókat; állatokat, növényeket vagy akár magokat. A lényeg itt ugyanis pont az, hogy meg tudják figyelni, mely állatok és növények jelennek meg az új földön.

A szigetre való látogatásokat úgy kell időzíteniük, hogy azok ne zavarják a megtelepedett madarak költésidőszakát, és akkor is csak az engedélyezett csapásokon közlekedhetnek. Ráadásul az sem mindegy, hogy milyen élelmet visznek magukkal, mivel egy véletlen balesetnek köszönhetően majdnem sikerült a paradicsomot is megtelepíteni a szigeten – azóta a salátás, paradicsomos feltét a magvas kenyerekben meglehetősen ellenjavallt.

A madarak szinte már a sziget születése alatt megtelepedtek ott, és több növény magjait is ők hurcolták be. A kisebb állatok, rovarok és pókok később, a tengeri áramlatokkal és a széllel jutottak el ide a közeli szigetekről, csakúgy, mint a növényi magok „*nem madarakkal utazó*” része.

A szigetre egy fúrótornyot is telepítettek, ezáltal garantáltan bevitt szennyeződésektől mentesen tudják megfigyelni, hogy a különböző mikrobák hogyan népesítik be a frissen megszilárdult – jórészt bazaltból álló – kőzeteket.

A szigeten bekövetkező változásokról éves beszámolók születnek; ezek [itt találhatóak](#).

Ráadásul a sziget lassan elvesztette a kezdeti területének a felét. Bár az erózió üteme lassul, várhatóan száz éven belül Surtsey ismét el fog tűnni a Föld színéről – ezúttal szó szerint.

Kedves olvasóm! Ha már idáig eljutottál az olvasásban, talán joggal feltételezhetem, hogy nem volt teljesen érdektelen számodra ez a bejegyzés. Jaj, le ne ixelj még; nem pénzt akarok tarhálni.

Pusztán annyit kérek, hogy ha van olyan ismerősöd, akivel jól tudnál vitatkozni az itt leírtakról, vagy csak simán megosztanád vele, kérlek, ne késlekedj!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az [Impresszumban](#) található.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a [Bolyongó Facebook oldalt](#).

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett [indexe itt található](#). A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: [A világ valódi csodái](#). A mostanában a blogon megjelent írások a [főoldalon jelennek meg](#).

2026/05/28 18:05

Források

reykjavikerupts.is

boredpanda: [There Is An Island That Nobody Can Enter And It Didn't Exist Until 1963](#)

atlasobscura: [This Tiny Volcanic Island Is the Ultimate Natural Laboratory](#)

deutschlandfunk.de: [Vulkaninsel Surtsey – ein geologischer Glücksfall](#)

[hajózás](#), [sziget](#), [vulkán](#), [tenger](#), [Izland](#), [2018](#), [1963](#), [óceán](#), [Westmänner sziget](#), [paradicsom](#), [világjáró](#), [elsüllyed](#), [érdekes történet](#)

Bejegyzésmegtekintések száma: 68

From:

<https://mail.bolyongo.hu/> - **bolyongó**

Permanent link:

https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=passport:surtsey_az_otveneves_sziget

Last update: **2026/06/26 22:16**

